អគ្គិសនី កម្ពុជា

ELECTRICITE DU CAMBODGE

វិទ្យាស្ថានវិទ្យាសាស្ត្រអគ្គិសនី

INSTITUTE OF ELECTRICAL SCIENCE

បទបង្ហាញ

រូបវិទ្យា

សំរាប់

ការប្រឡងចូលរៀននៅតាមគ្រឹះស្ថានឧត្តមសិក្សា

មាតិកា

1. ធាតុសំខាន់ក្នុអគ្គិសនី
2. បង្គុំសៀគ្វីអគ្គិសនី
3. ការតគ្រឿងទទួលជាស៊េរី
4. ការតគ្រឿងទទួលជាខ្នែង
5. អនុភាព និងថាមពលអគ្គិសនី
6. ដែន និងកម្លាំងម៉ាញេទិច
7. អាំងឌុចស្យុងអេឡិចត្រូម៉ាញេទិច

មាតិកា

8. អូតូអាំឌុចស្យុង
9. អូតូអាំងឌុចស្យុង
10. សៀគ្វីចរន្តឆ្លាស់
11. រលក
12. ទ័រម៉ូឌីណាមិច

១. ធាតុសំខាន់ក្នុងអគ្គសនី

តង់ស្យុង U -> ចរន្តអគ្គិសនី I <- រ៉េស៊ីស្តង់ R

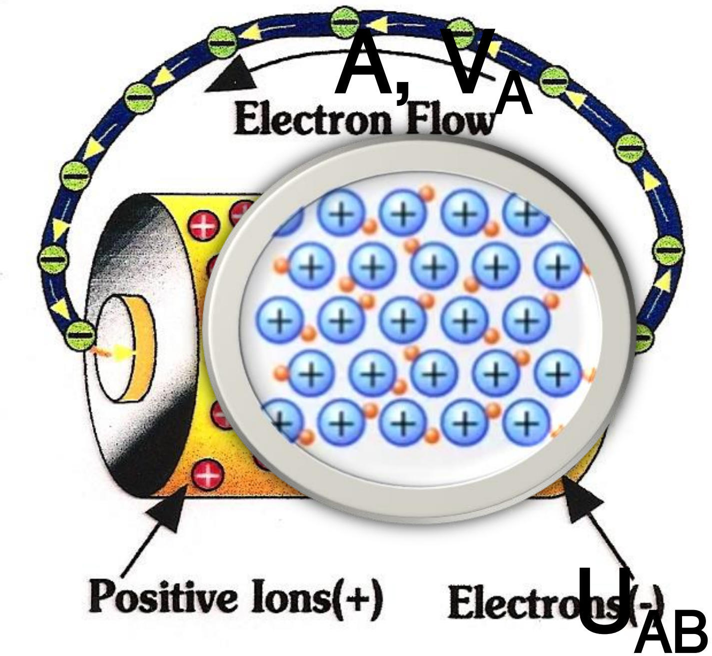

A, V_A

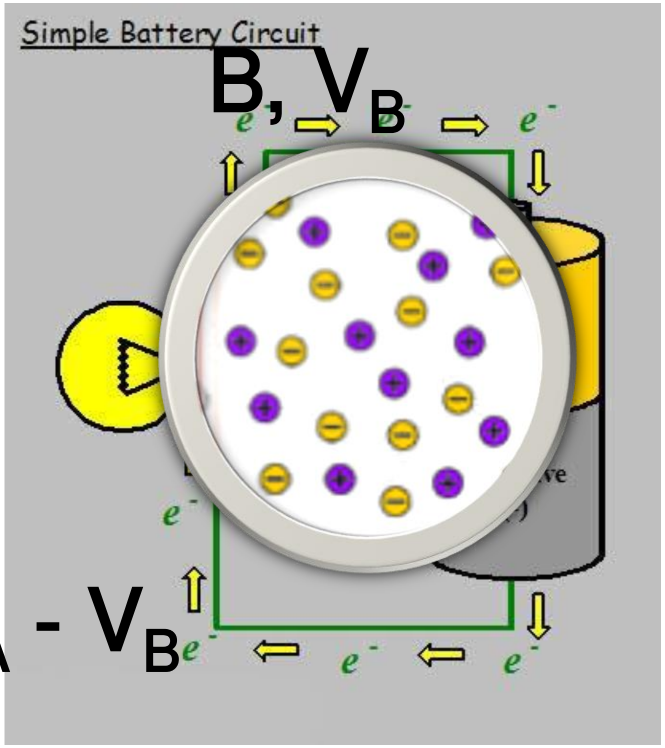

B, V_B

$$U_{AB} = V_A - V_B$$

១. ធាតុសំខាន់ក្នុងអគ្គិសនី

តង់ស្យុង -> ចរន្តអគ្គិសនី <- រ៉េស៊ីស្តង់

១. ធាតុសំខាន់ក្នុងអគ្គិសនី

តង់ស្យុង -> ចរន្តអគ្គិសនី <- រ៉េស៊ីស្តង់

១. ធាតុសំខាន់ក្នុងអគ្គិសនី

ច្បាប់អូម (Georg Simon Ohm)

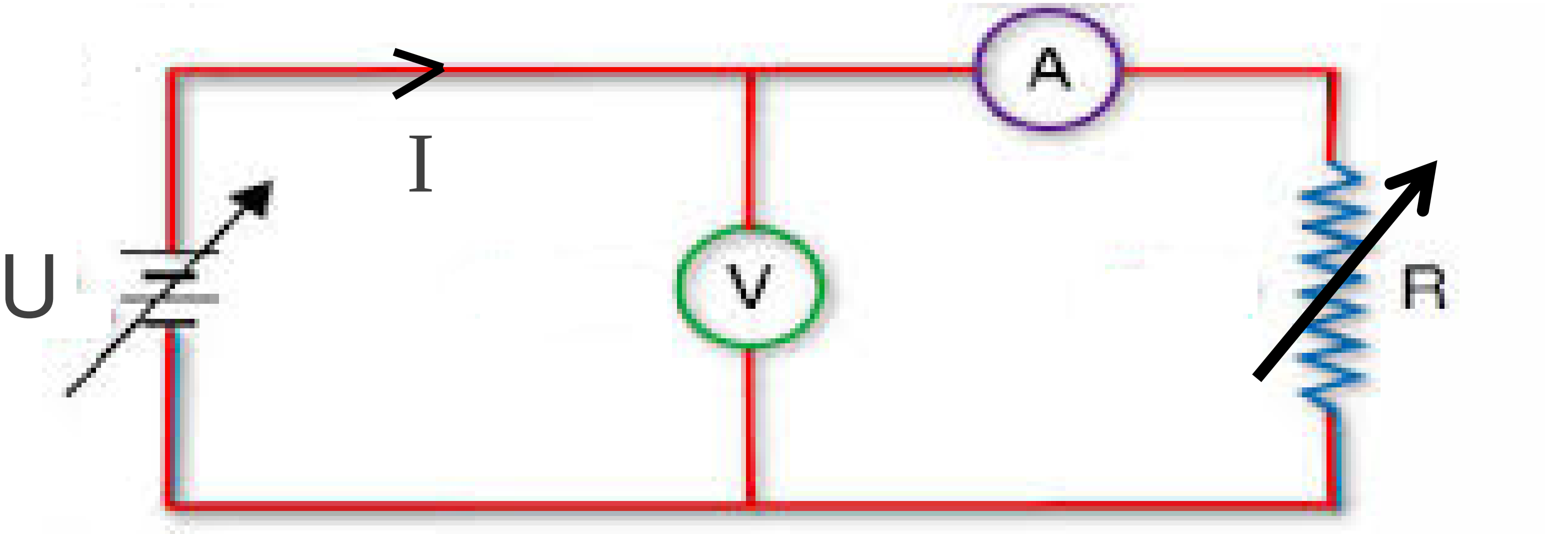

$$I = \frac{U}{R}$$

ដែល
- I គិតជា A
- U គិតជា V
- R គិតជា Ω

១. ធាតុសំខាន់ក្នុងអគ្គិសនី

Ex. គណនា R

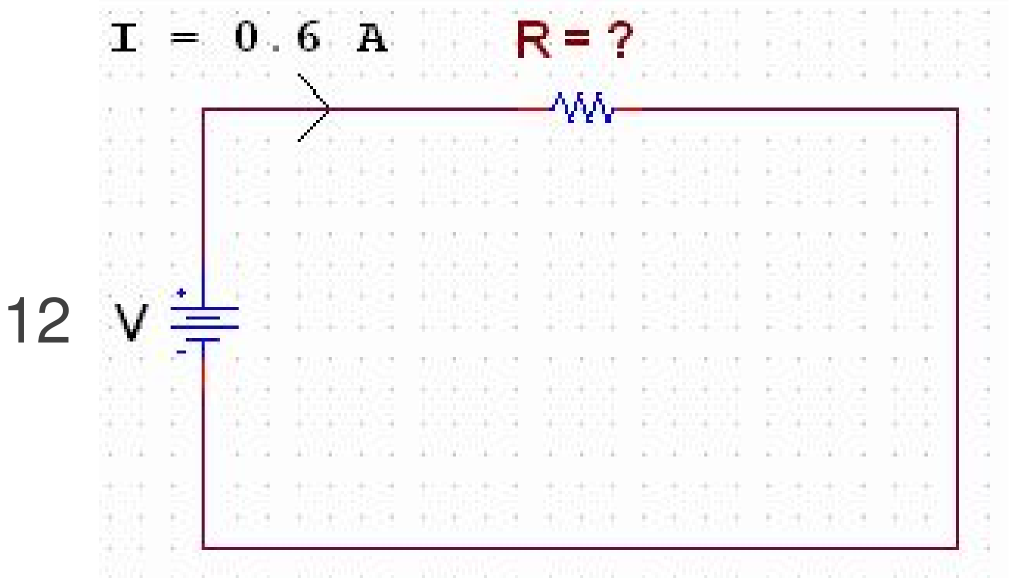

តាមច្បាប់អូម

$$I = \frac{U}{R} \Rightarrow R = \frac{U}{I} = \frac{12}{0.6} = 20$$

២- បង្គុំសៀគ្វអគ្គសនី

[illegible]

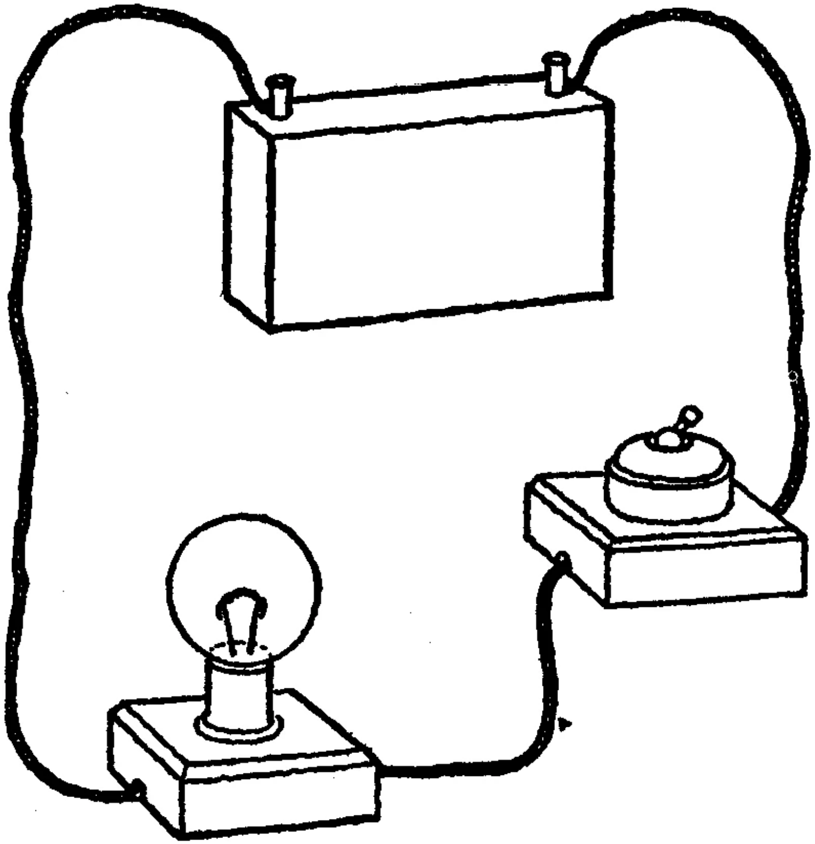

៣- បង្គុំសៀគ្វអគ្គសនី

[illegible]

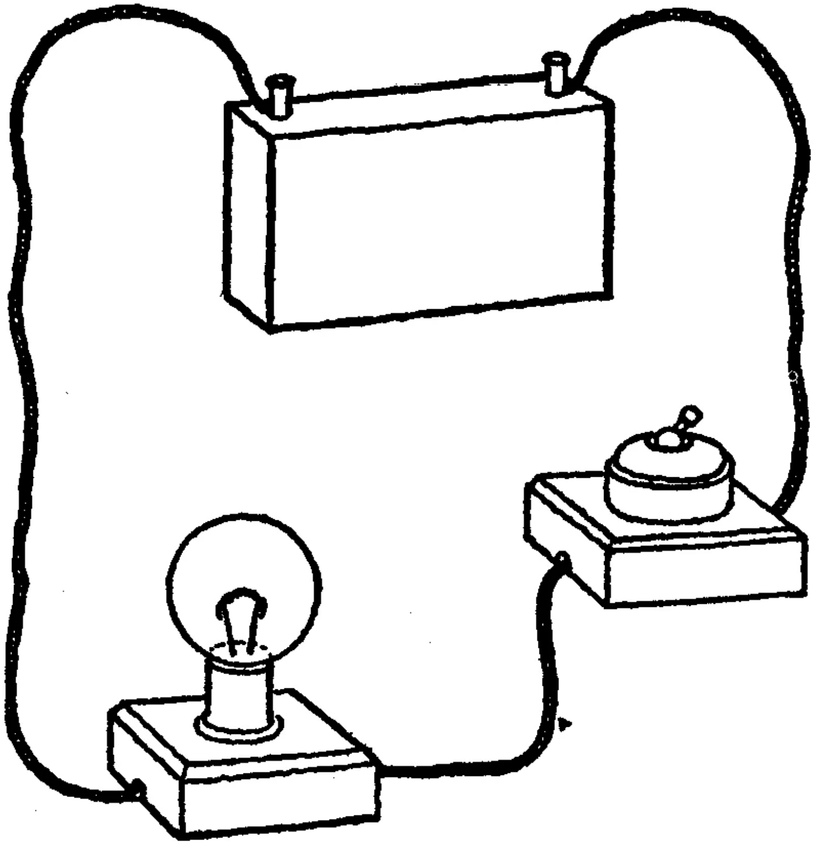

៤- ការតភ្ជាប់ទទួលជាសេរី

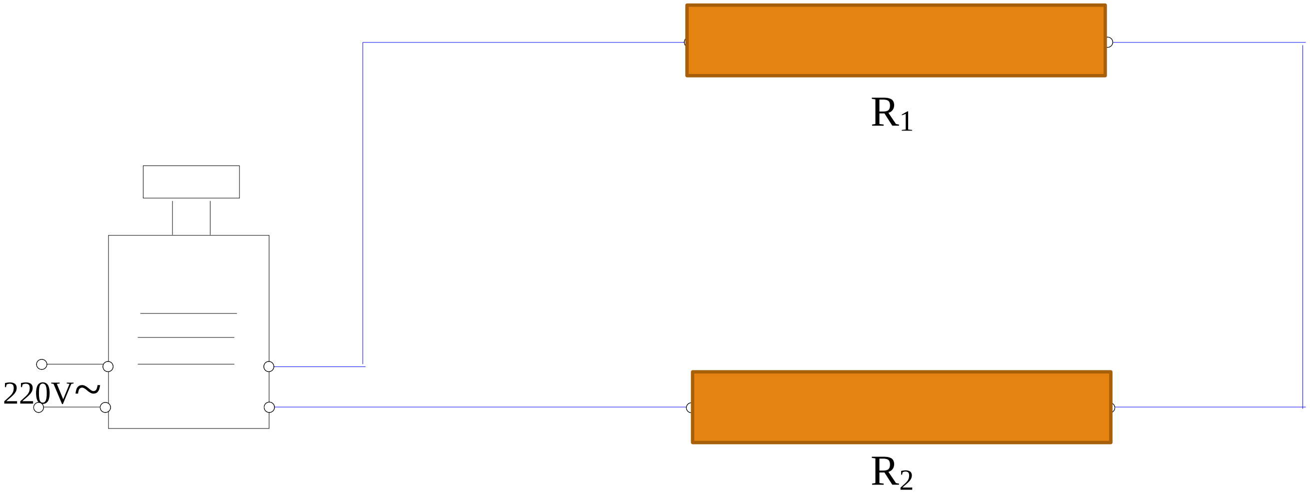

តើគេអាចធ្វើការសន្និដ្ឋានយ៉ាងដូចម្តេចអំពីអាំងតង់ស៊ីតេចរន្តនិងតង់ស្យុង?

៤- ការតម្រៀបទទួលជាសេរី

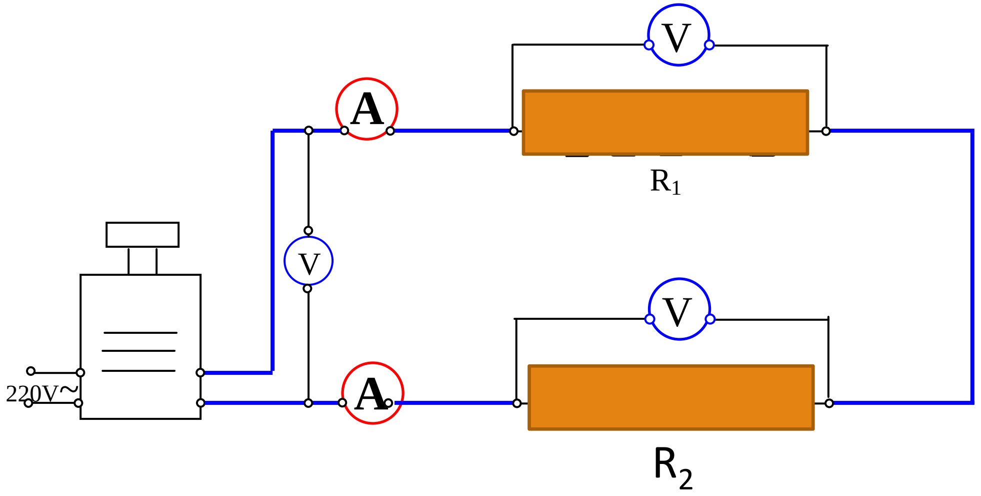

- អាំងតង់ស៊ីតេចរន្តមានតំលៃដូចគ្នាទាំងអស់ក្នុងគ្រឿងទទួលនីមួយៗ
- តង់ស្យុងប្រភពត្រូវបានផ្តល់ទៅលើគ្រឿងទទួលទាំងពីរ $U_t = U_1 + U_2$
- រ៉េស៊ីស្តង់សមមូល (R_e) : $R_e = R_1 + R_2$

៤- ការតម្រៀបទទួលជាសេរី

EX. គណនារ៉េស៊ីស្តង់សមមូល នៃសៀគ្វីខាងក្រោម:

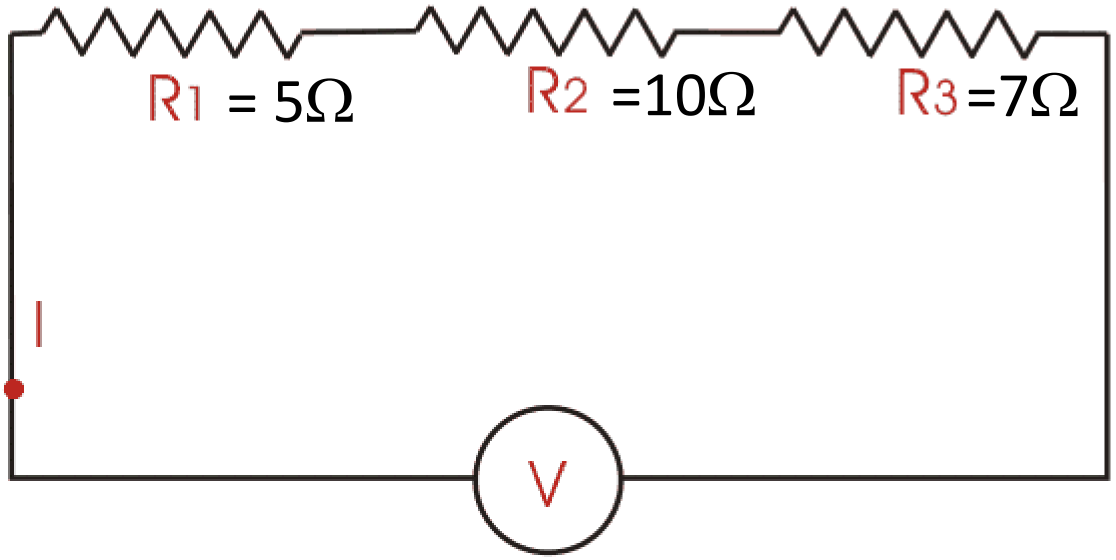

ចំលើយ: $R_E = R_1 + R_2 + R_3 = 5 + 10 + 7 = \mathbf{22\ \Omega}$

៥- ការតគ្រឿងទទួលជាខ្សែ

[illegible]

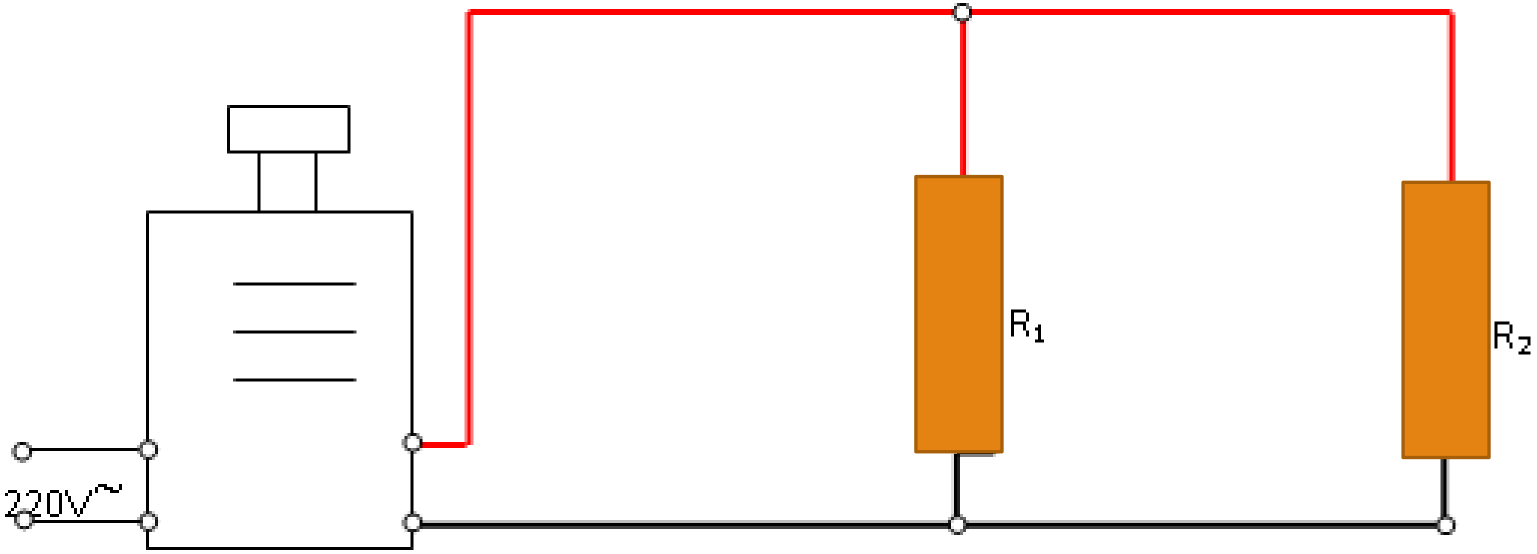

[illegible]

៥- ការតម្រៀបទទួលជាខ្នែង

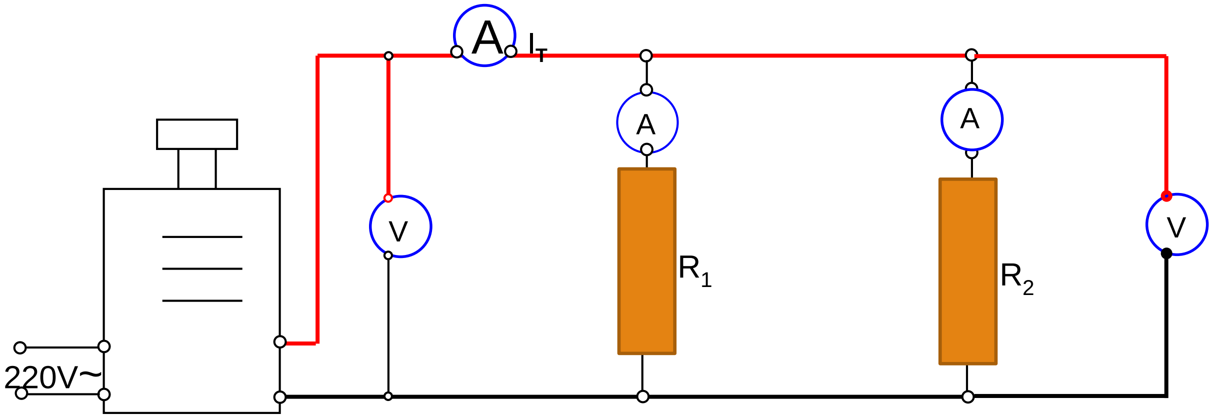

- អាំងតង់ស៊ីតេចរន្ត: $I_t = I_1 + I_2$
- តង់ស្យុងនៅលើគោលរបស់គ្រឿងទទួលនីមួយៗមានតម្លៃដូចគ្នា
- រ៉េស៊ីស្តង់: $\frac{1}{R_e} = \frac{1}{R_1} + \frac{1}{R_2}$ or $R_e = \frac{R_1 \times R_2}{R_1 + R_2}$

៥- ការតគ្រឿងទទួលជាខ្នែង

EX. គណនារ៉េស៊ីស្តង់សមមូល នៃសៀគ្វីខាងក្រោម:

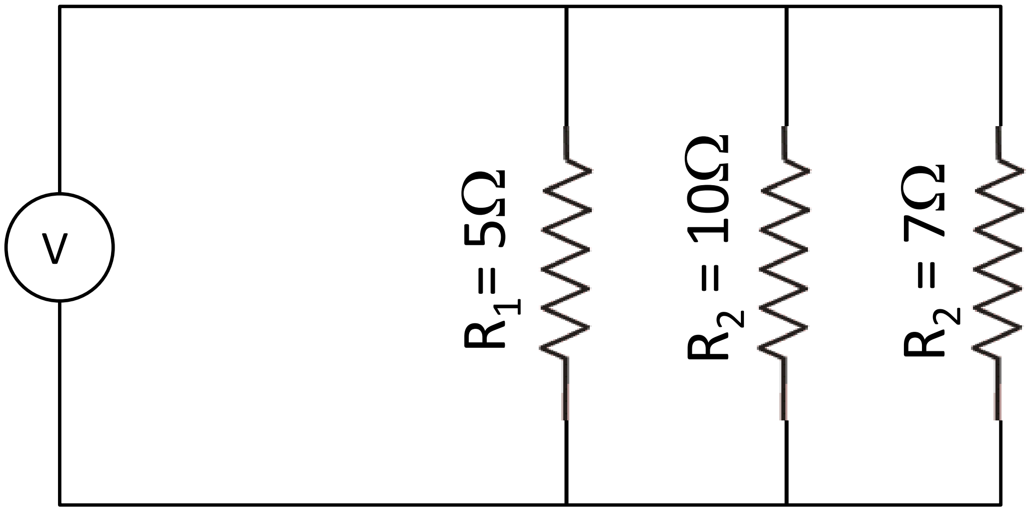

ចំលើយ: $\frac{1}{R_E} = \frac{1}{5} + \frac{1}{10} + \frac{1}{7} = \frac{31}{70}$

$$\Rightarrow R_E = \frac{70}{31} = 2.33\Omega$$

៦- អនុភាព និងថាមពលអគ្គិសនី

អនុភាពអគ្គិសនី

ថាមពលអគ្គិសនី

៦- អនុភាព និងថាមពលអគ្គិសនី

គេមានសៀគ្វីអគ្គិសនី

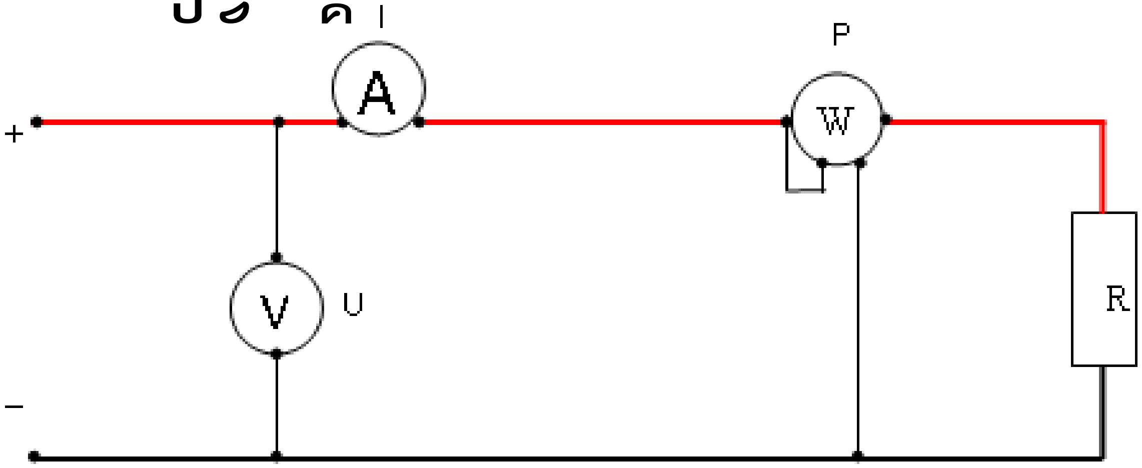

អនុភាពអគ្គិសនី P

$$P = UI$$

P ជា W, U ជា V និង I ជា A

ថាមពលអគ្គិសនី W

$$W = Pt$$

W ជា Ws, P ជា W និង t ជា s

៦- អនុភាព និងថាមពលអគ្គិសនី

Ex. គណនាអនុភាព និងថាមពលអគ្គិសនីរបស់
បន្ទុក ដូចរូបភាពខាងក្រោម:

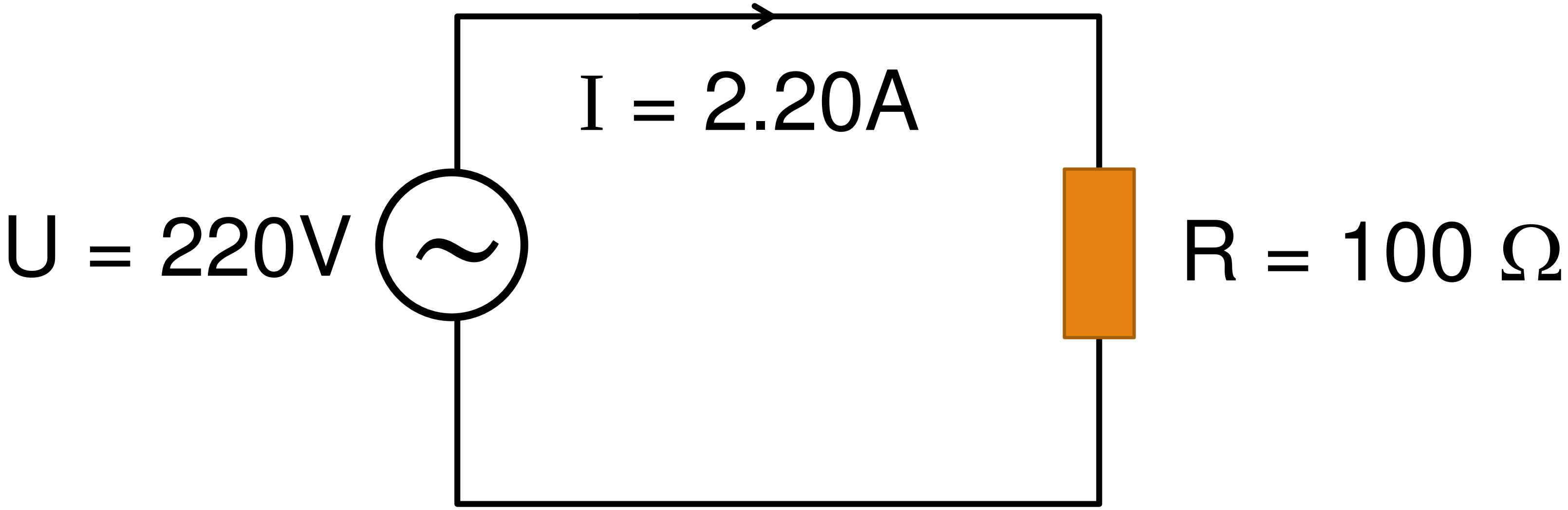

ដោយដឹងថា បន្ទុកនេះប្រើប្រាស់អស់រយៈពេល
៥ ម៉ោង។

៦- អនុភាព និងថាមពលអគ្គិសនី

ចម្លើយ

- ✓ គណនាអនុភាពរបស់បន្ទុក តាមរូបមន្ត

  $P = UI = 220 \times 2.25 = 495W$ ឬ 0.495

- ✓ ថាមពលអគ្គិសនីដែលបានប្រើប្រាស់ តាមរូបមន្ត

  $W = Pt = 495 \times 5 = 2,475$ Wh ឬ 2.475 kWh

៧- ដែន និងកម្លាំងម៉ាញេទិច

➢ **មេដែក**

៧- ដែន និងកម្លាំងម៉ាញេទិច

មេដែកមាន ពីរយ៉ាង:

- មេដែកធម្មជាតិ
- មេដែកសិប្បនិម្មិត

អន្តរកម្មម៉ាញេទិច

៧- ដែក និងកម្លាំងម៉ាញេទិច

មេដែកមាន ពីរយ៉ាង:

- មេដែកធម្មជាតិ
- មេដែកសិប្បនិម្មិត

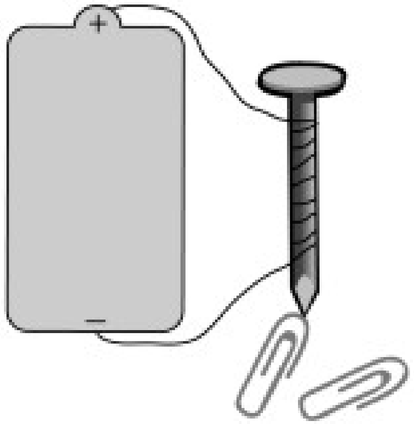

អន្តរកម្មម៉ាញេទិច

៧- ដែន និងកម្លាំងម៉ាញេទិច

ខ្សែដែនម៉ាញេទិច

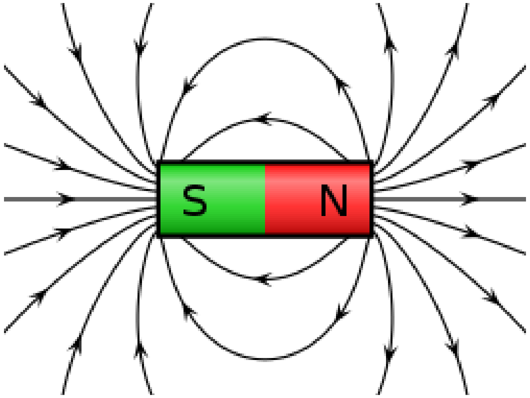

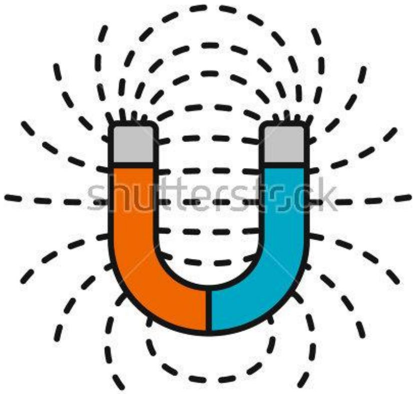

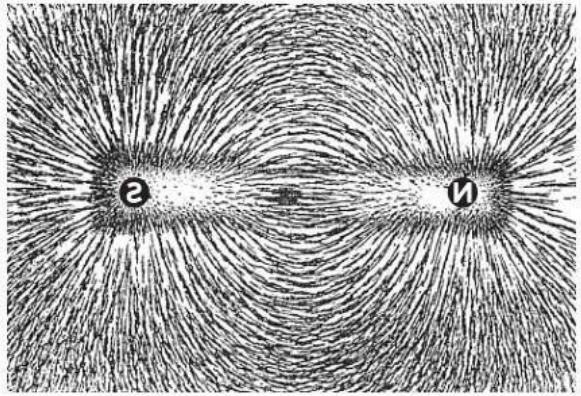

ដែនម៉ាញេទិចនៃចរន្តអគ្គិសនី

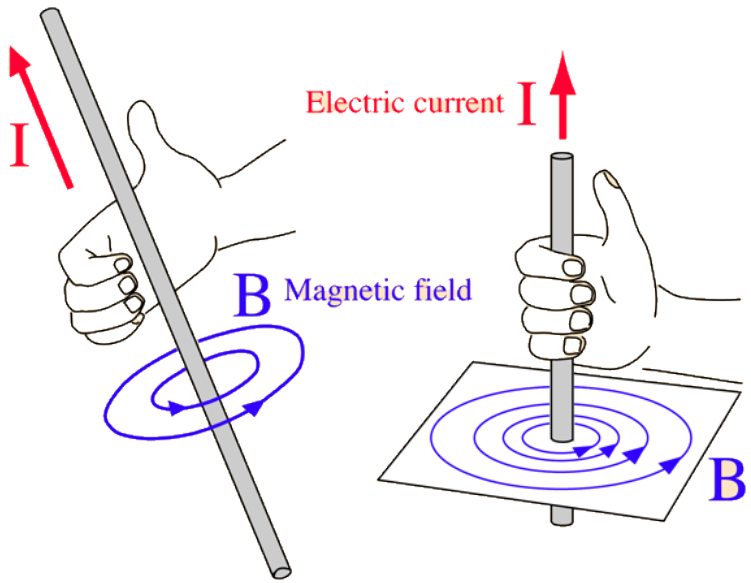

តម្លៃអាំងឌុចស្យុងម៉ាញេទិច $\vec{B}$

$$B = \frac{\mu_0 I}{2\pi d}$$

ដែល $\mu_0 = 4\pi \times 10^{-7}\ SI$

I គិតជា A

D គិតជា m

B គិតជា T

៧- ដែន និងកម្លាំងម៉ាញេទិច

Ex. ខ្សែចម្លងត្រង់មួយ ត្រូវបានឆ្លងកាត់ដោយអាំងតង់ស៊ីតេចរន្ត 2.25A ។គណនាអាំងតង់ស៊ីតេនៃអាំឌុចស្យុងម៉ាញេទិចត្រង់ចំណុចមួយដែលមានចម្ងាយ 0,5m ។

ចម្លើយ

គណនាអាំងតង់ស៊ីតេនៃអាំឌុចស្យុងម៉ាញេទិច

តាមរបមន្ត $\vec{B}$

$$B = \frac{\mu_0 I}{2\pi d}$$

ដោយ

$\mu_0 = 4\pi \times 10^{-7}\ {}^{Tm}/_{A}$

I = 2.25 A

D = 0.5 m

B គិតជា T

$$\Rightarrow B = \frac{4\pi \times 10^{-7} \times 2.25}{2\pi \times 0.5} = \mathbf{9 \times 10^{-7}\ T}$$

៨. អាំងឌុចស្យុងអេឡិចត្រូម៉ាញេទិច

អាំងឌុចស្យុងអេឡិចត្រូម៉ាញេទិច

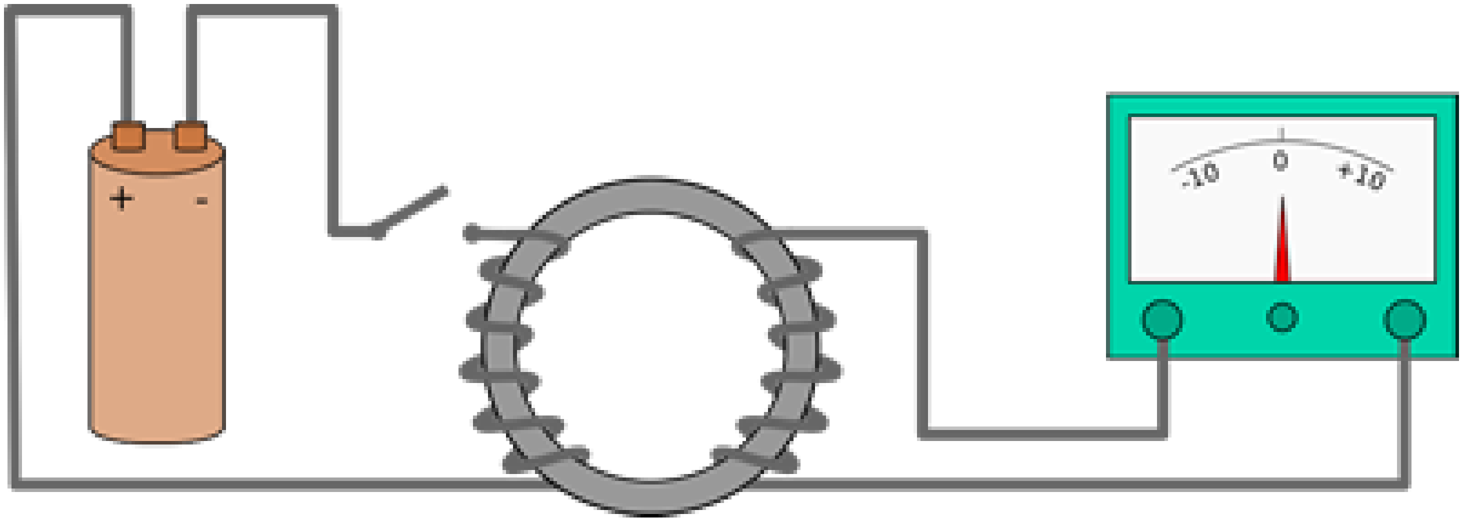

៨. អាំងឌុចស្យុងអេឡិចត្រូម៉ាញេទិច

ជនិតា

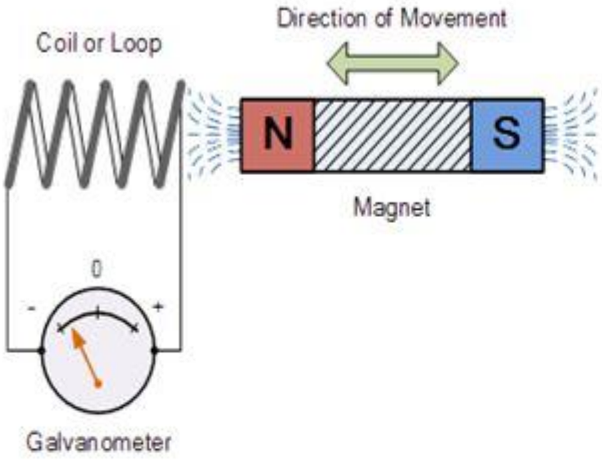

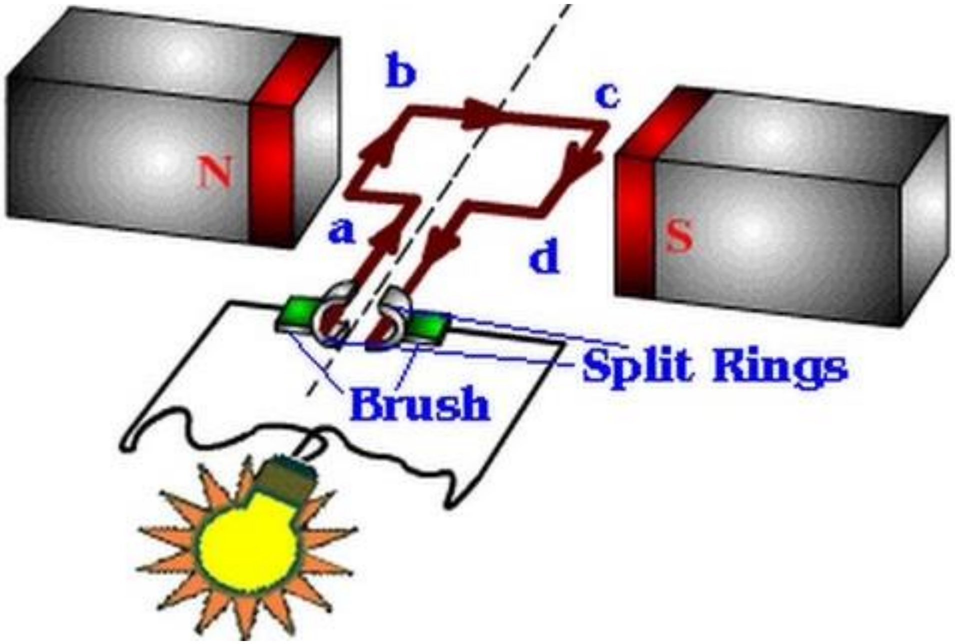

៩. អូតូអាំងឌុចស្យុង

អូតូអាំងឌុចស្យុង

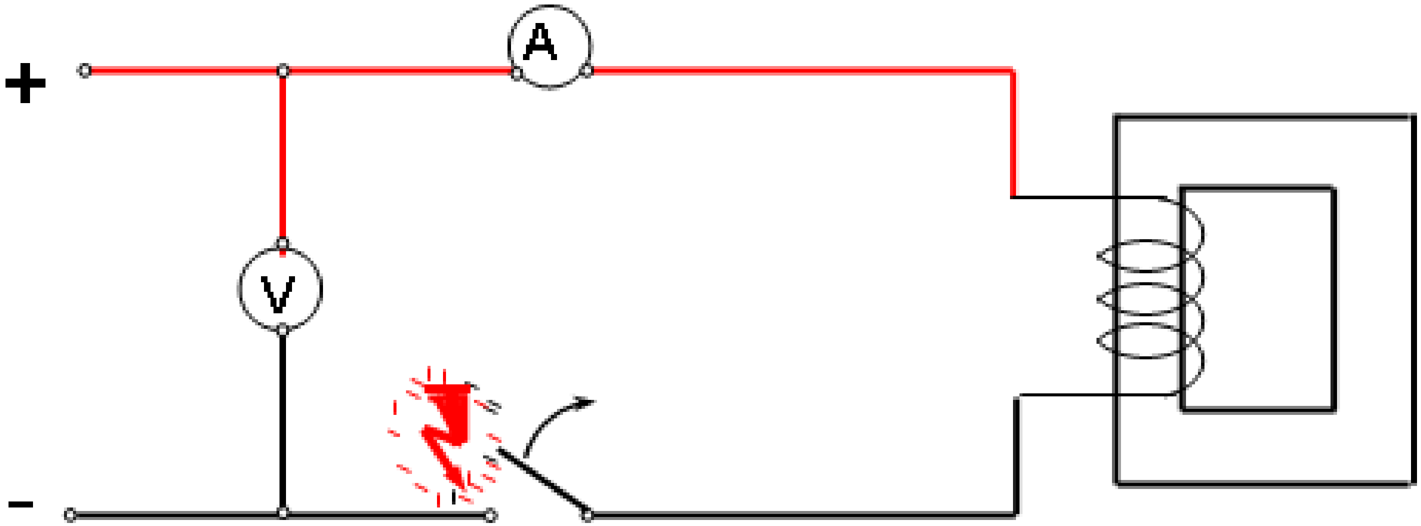

១០. សៀគ្វចរន្តឆ្លាស់

- ចរន្តឆ្លាស់ ជាចរន្តអគ្គិសនីដែលប្តូរទិសដៅពីរដងក្នុងមួយខួប។
- ចរន្តឆ្លាស់ដែលងាយជាងគេ គឺចរន្តឆ្លាស់ស៊ីនុយសូអ៊ីតដែលមាន អាំងតង់ស៊ីតេខណៈ $i(t)$

នៅខណៈ t មានកន្សោម $$i(t) = I_m \sin(\omega t + \varphi)$$

ដែល $i(t)$ ជាកន្សោមចរន្ត ; ω ជាពុលសាស្យុង គិតជា (rad/s)

I_m ជាអំព្លីទុតឬអាំងតង់ស៊ីតេចរន្តអតិបរិមា គិតជា (A)

φ ជាផាសដើមរបស់ចរន្តឆ្លាស់ស៊ីនុយសូអ៊ីត (rad)

១០. សៀគ្វីចរន្តឆ្លាស់

- កន្សោមតង់ស្យុងខណៈ មានកន្សោម $V(t) = V_m \sin \omega t$

  $V(t)$ ជាកន្សោមតង់ស្យុង (V)

  V_m ជាតង់ស្យុងអតិបរិមាគិតជា (V)

- កំណាត់សៀគ្វីមានតែរេស៊ីស្តង់សុទ្ធ មានអាំប៉េដង់ $Z_R = R$ ហើយអាំងតង់ស៊ីតេចរន្ត និងតង់ស្យុងស្របផាសគ្នា។

  Z_R ជាអាំប៉េដង់រេស៊ីស្តង់សុទ្ធ គិតជា (Ω)

  R ជារេស៊ីស្តង់របស់រេស៊ីស្ទរ គិតជា (Ω)

១០. សៀគ្វីចរន្តឆ្លាស់

- កំណាត់សៀគ្វីមានតែអាំងឌុចតង់សុទ្ធ មានអាំប៉េដង់៖

$$\boxed{Z_L = L\omega}$$ ហើយអាំងតង់ស៊ីតេចរន្ត យឺតផាស $\frac{\pi}{2}$

ជាងតង់ស្យុង ។

Z_L ជាអាំប៉េដង់បូប៊ីន (Ω)

L ជាអាំងឌុចតង់របស់បូប៊ីន (H)

ករណីបូប៊ីនមានរេស៊ីស្តង់ $Z_L = \sqrt{R_L^2 + (L\omega)^2}$ ដែល R_L ជារេស៊ីស្តង់របស់បូប៊ីន។

១០. សៀគ្វចរន្តឆ្លាស់

- កំណាត់សៀគ្វីមានតែកុងដង់សាទ័រសុទ្ធ មានអាំប៉េដង់ $Z_c = \frac{1}{C\omega}$ ហើយអាំងតង់ស៊ីតេចរន្ត លឿនផាស $\frac{\pi}{2}$ ជាងតង់ស្យុង ។

Z_C ជាអាំប៉េដង់កុងដង់សាទ័រសុទ្ធ គិតជា (Ω)

C ជាកាប៉ាស៊ីតេរបស់កុងដង់សាទ័រ គិតជា (F)

១០. សៀគ្វីចរន្តឆ្លាស់

- អានុភាពមធ្យមផ្ទេរក្នុងសៀគ្វីមួយជាផលធៀបរវាងថាមពលសរុបនឹងរយៈពេលផ្ទេរនោះ។

$$P = \frac{W}{t} \text{ នាំឱ្យ } P = VI\cos\varphi$$

$\cos\varphi$ ជាកត្តាអានុភាព

P ជាអានុភាពមធ្យម (W)

W ជាថាមពលសរុប (J)

VI ជាអានុភាពទំនង (W)

១០. សៀគ្វីចរន្តឆ្លាស់

- ត្រង់ស្វូម៉ាទ័រ

១០. សៀគ្វចរន្តខ្លាស់

- ត្រង់ស្វូម៉ាទ័រ

១០. សៀគ្វបរន្តឆ្លាស់

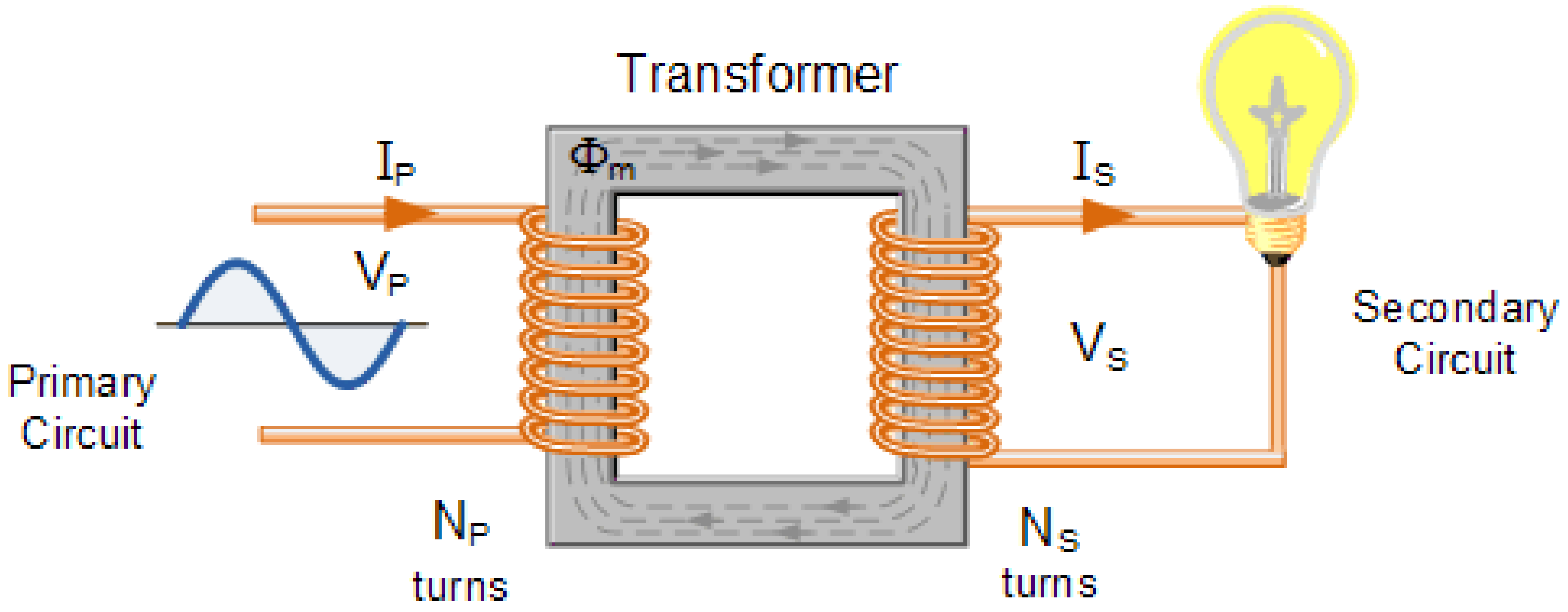

១០. ស្មើច្បឆ្លងឆ្លាស់

- រូបមន្តផលធៀបបំលែងត្រង់ស្វូម៉ាទ័រអ៊ីដេអាល់ (ទិន្នផល 100% ដែល)៖

$$\frac{V_2}{V_1} = \frac{n_2}{n_1} = \frac{I_1}{I_2} = K$$

V_2 ជាតង់ស្យុងប្រសិទ្ធនៅរប៉ុំមធ្យម (V)

V_1 ជាតង់ស្យុងប្រសិទ្ធនៅរប៉ុំបឋម (V)

I_1 ជាអាំងតង់ស៊ីតេចរន្តប្រសិទ្ធនៅរប៉ុំបឋម (A)

I_2 ជាអាំងតង់ស៊ីតេចរន្តប្រសិទ្ធនៅរប៉ុំមធ្យម (A)

n_2 ជាចំនួនស្ពៀនៅរប៉ុំមធ្យម

n_1 ជាចំនួនស្ពៀនៅរប៉ុំបឋម

K ជាផលធៀបបំលែងរបស់ត្រង់ស្វូម៉ាទ័រ

១០. សៀគ្វីចរន្តឆ្លាស់

Ex. សៀគ្វី ចរន្តឆ្លាស់ RLC តជាស៊េរីមា $R = 425\Omega$, $L = 1.25H$, $C = 3.50\mu F$, $\omega = 377 rad/s$ និង $V_m = 150V$ ។

ក. កំណត់ Z_L , Z_C , Z

ខ. គណនាចរន្តអតិបរិមារបស់សៀគ្វី

គ. គណនាគម្លាតផាសរវាងចរន្ត និងតង់ស្យុង

ឃ. គណនាតង់ស្យុងអតិបរិមានិង កន្សោមតង់ស្យុងរវាងគោលនៃធាតុនីមួយៗ

១០. សៀគ្វចរន្តឆ្លាស់

ចម្លើយ

ក. កំណត់ Z_L ,Z_C ,Z

តាម $Z_L = L\omega,\ Z_C = \dfrac{1}{C\omega}$, $Z = \sqrt{R^2 + \left(L\omega - \dfrac{1}{C\omega}\right)^2}$

ដោយ $R = 425\Omega,\ L = 1.25H,\ C = 3.50\mu F = 3.50\times10^{-6} F,\ \omega = 377 rad/s$

$$Z_L = L\omega = (1.25)(377) = 471\Omega$$

$$Z_C = \frac{1}{C\omega} = \frac{1}{3.50\times10^{-6}\times377} = 758\Omega$$

$$Z = \sqrt{425^2 + (471 - 758)^2} = 513\Omega$$

១០. សៀគ្វចរន្តឆ្លាស់

ខ. គណនាចរន្តអតិបរិមារបស់សៀគ្វី

$$I_m = \frac{V_m}{Z} = \frac{150}{513} = 0.292A$$

គ. គណនាគម្លាតផាស រវាងចរន្ត និងតង់ស្យុង

$$\tan\varphi = \frac{\left(L\omega - \frac{1}{C\omega}\right)}{R}$$

$$\varphi = \tan^{-1}\left(\frac{\left(L\omega - \frac{1}{C\omega}\right)}{R}\right) = \tan^{-1}\left(\frac{471-758}{425}\right) = -0.594rad$$

ឃ. គណនាតង់ស្យុងអតិបរិមារវាងគោលនៃធាតុនីមួយៗ

$$V_{R\max} = I_{\max}R = (0.292)(425) = 124\text{V}$$

$$V_{L\max} = I_{\max}Z_L = (0.292)(471) = 138\text{V}$$

$$V_{C\max} = I_{\max}Z_C = (0.292)(758) = 221\text{V}$$

កន្សោមតង់ស្យុង រវាងគោលនៃធាតុនីមួយៗ

$$V_R(t) = V_{R\max}\sin(\omega t) = 124\sin(377t)\ (\text{V})$$

$$V_L(t) = V_{L\max}\sin(\omega t + \frac{\pi}{2}) = 138\cos(377t)\ (\text{V})$$

$$V_C(t) = V_{C\max}\sin(\omega t - \frac{\pi}{2}) = -221\cos(377t)\ (\text{V})$$

១១. រលក

- រលកគឺជាការបណ្ដូនថាមពលពីចំណុចមួយទៅចំណុចផ្សេងទៀតតាមរយៈមជ្ឈដ្ឋានណាមួយ ។
- សមីការនៃចលនាស៊ីនុយស្វ៊ីតមានរាង៖

$$y = a\sin(\omega t + \phi)$$

y ជាអេឡុងកាស្យុង(m),

$\omega t + \phi$ ជាផាសនៅខណៈ(t),

a ជាអំព្លីទុត(m),

ω ជាពុលសាស្យុង(rad/s),

ϕ ជាផាសដើម(rad)

ឧទាហរណ៍

គណនាប្រេកង់ និងល្បឿនដំណាលរលក ដែលសមីការរលកឱ្យដោយ

$$y = 0.60\sin\left[2\pi\left(\frac{x}{55} - \frac{t}{0.05}\right)\right] (m)$$

ចម្លើយ យើងមានសមីការរាង $y = A\sin(kx - \omega t)$

ប្រេកង់ $f = \frac{1}{T}$

ដោយ $T = 0.05s$

$$f = \frac{1}{0.05} = 20Hz$$

ល្បឿនដំណាលរលក $v = \frac{\lambda}{T} = \frac{55}{0.05} = 1100m/s$

ម៉ាស៊ីនសាំង និងម៉ាស៊ូត

- ម៉ូទ័របន្ទុះបួនវគ្គ៖ វគ្គស្រូប វគ្គបណ្ណែន វគ្គបន្ទុះនិងបន្ធូរ វគ្គបញ្ចេញ។
- ម៉ាស៊ីនម៉ូទ័រ

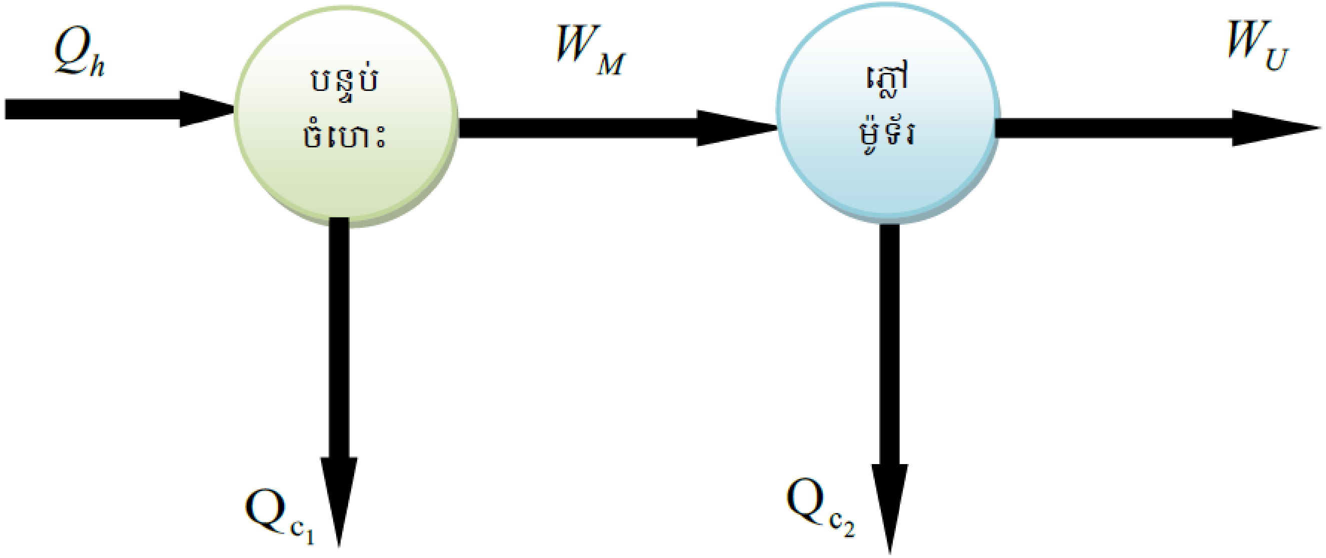

II. Temple of Cambodia

Thank You